

Załącznik do Uchwały Rady Powiatu
Nr XIX/108/2008 z dn. 26.03.2008 r.

POWIATOWY PROGRAM NA RZECZ
OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2008- 2013

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM

SPIS TREŚCI:

<i>WSTĘP</i>	3
<i>ZAŁOŻENIA DO OPRACOWANIA PROGRAMU</i>	4
Rozdział I Charakterystyka powiatu nowodworskiego	5
1.1 <i>Położenie geograficzne powiatu nowodworskiego</i>	6
1.3 <i>Struktura demograficzna powiatu nowodworskiego</i>	6
1.4 <i>Charakterystyka miast i gmin powiatu</i>	7
1.5 <i>Infrastruktura społeczna</i>	8
1.5.1 <i>Oświata i wychowanie</i>	8
1.5.2 <i>Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Nowym Dworze Mazowieckim</i>	9
1.5.3. <i>Bezpieczeństwo zdrowotne.</i>	10
Rozdział II Niepełnosprawni w powiecie nowodworskim	11
2.1. <i>Charakterystyka ogólna</i>	11
2.2. <i>Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności z 2007r.</i>	11
Rozdział III Diagnoza problemów osób niepełnosprawnych Powiatu Nowodworskiego	14
3.1. <i>Urzędy Gmin</i>	14
3.2. <i>Ośrodki Pomocy Społecznej</i>	15
3.3. <i>Organizacje pozarządowe</i>	18
3.4. <i>Osoby niepełnosprawne – kwestionariusze indywidualne</i>	20
3.5. <i>Analiza SWOT</i>	21
Rozdział IV Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych.	25
4.1. <i>Zintegrowanie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym</i>	25
4.2. <i>Współdziałanie z sektorem pozarządowym</i>	26
4.3. <i>Realizowanie zadań programu na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych</i>	26
4.4. <i>Dostosowanie ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych</i>	26
4.5. <i>Dostosowanie budynków użyteczności publicznej dla potrzeb osób niepełnosprawnych</i>	27
4.6. <i>Propagowanie tworzenia i wspierania spółdzielni socjalnych, które mają na celu aktywizację zawodową i ułatwienie zaistnienia na rynku pracy bezrobotnych, bezdolnych, uzależnionych od alkoholu, zwalnianych z zakładów karnych, uchodźców i osób niepełnosprawnych.</i>	27
4.7. <i>Ograniczenie skutków niepełnosprawności.</i>	27
4.8. <i>Prowadzenie stałego monitoringu potrzeb osób niepełnosprawnych.</i>	27
4.9. <i>Realizacja innych działań i projektów wg. rozpoznanych potrzeb osób niepełnosprawnych.</i>	27
ZAKOŃCZENIE	27

WSTĘP

Celem Powiatowego Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest podniesienie świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców powiatu nowodworskiego, a także zapewnienie im godnego życia i możliwości pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Program wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce; podnoszenia świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych, które są przyczyną ich społecznej alienacji. Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2008-2013 wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego, na lata 2007-2012. oraz Strategię Rozwoju Powiatu Nowodworskiego.

Program jest dokumentem perspektywicznym, rysującym w sposób generalny kierunki prowadzonej działalności, stąd cele muszą odznaczać się stosunkowo dużym stopniem ogólności i dłuższą perspektywą czasową.

Opracowany program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2008-2013 odnosi się do wielu dziedzin życia społecznego, co do których osoby niepełnosprawne napotykają na bariery funkcjonalne utrudniające pełne korzystanie z praw, a nawet wykonywania obowiązków obywatelskich.

Podstawowymi celami opracowania programu były: zespolenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym, podejmowanie działań na ich rzecz, pełna realizacja zadań powiatu, wynikających z ustaw oraz stworzenie formalnej podstawy do pozyskiwania środków finansowych, aby można było realizować pomoc dla osób niepełnosprawnych.

Opracowany dokument jest dokumentem otwartym i będzie można wprowadzać zmiany, uzupełnienia oraz nowe propozycje rozwiązań problemów osób niepełnosprawnych.

Program składa się z trzech części. W pierwszej części zostały ujęte pojęcia ogólne, charakterystyka powiatu, charakterystyka osób niepełnosprawnych, oraz dane statystyczne na temat niepełnosprawności występującej w powiecie nowodworskim.

W drugiej części zawarto szczegółową diagnozę problemów z jakimi mogą spotkać się niepełnosprawni.

W trzeciej części ujęto propozycje działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2008-2013.

ZAŁOŻENIA DO OPRACOWANIA PROGRAMU

Powiatowy program na rzecz osób niepełnosprawnych w swoich założeniach ma określić stan obecny dotyczący:

- % wskaźnika osób niepełnosprawnych w populacji mieszkańców powiatu nowodworskiego;
- poziomu zaspakajania potrzeb osób niepełnosprawnych przez instytucje i urzędy;
- ilości i rozmieszczenia instytucji bezpośrednio działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- stanu infrastruktury i dostępności do instytucji publicznych i niepublicznych dla osób niepełnosprawnych;
- organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie nowodworskim,

oraz

- określić kierunki działań na rzecz osób niepełnosprawnych realizowanych przez samorząd powiatowy i samorządy gmin wchodzących w obszar powiatu nowodworskiego;
- ustalić priorytety działań.

Rozdział I Charakterystyka powiatu nowodworskiego

Powiat nowodworski powstał w wyniku reformy administracyjnej kraju z dnia 1 stycznia 1999 roku jako jeden z trzydziestu ośmiu powiatów województwa mazowieckiego. Powiat położony jest w środkowej części województwa mazowieckiego i graniczy z powiatami: pułtuskim, płońskim, sochaczewskim, legionowskim i warszawskim zachodnim. (zał. 1).

Rys 1. Mapa powiatu

1.1 Położenie geograficzne powiatu nowodworskiego

Powiat nowodworski położony jest w środkowej części województwa mazowieckiego i zajmuje obszar 691,6 km² co stanowi 1,9 % powierzchni województwa mazowieckiego, z czego 25,3% stanowią lasy. Powiat leży w dorzeczu Wisły, przecinającej równoleżnikowo Ziemię Nowodworską na zachód, na długości około 33 km. W środkowo-wschodniej części powiatu nowodworskiego znajduje się ujście do Wisły jej prawobrzeżnego dopływu Narwi, zaś największym dopływem Narwi w obrębie powiatu jest rzeka Wkra, która uchodzi do niej w okolicach Pomiechówka. W widłach rzek Wisły i Narwi położone jest miasto powiatowe Nowy Dwór Mazowiecki.

1.3 Struktura demograficzna powiatu nowodworskiego¹

Powiat zamieszkuje ok. 74,8 tys. osób, tj. 1.5 % ludności województwa, w tym ludność miejska stanowi 50,9% (Nowy Dwór Mazowiecki - 27,6 tys. , Nasielsk - 7 tys. Zakroczym – 3,4 tys.).

Tabela 1. Liczba ludności w powiecie z podziałem na gminy i płeć.

	Mieszkańcy miast			Mieszkańcy wsi			Razem		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
Nowy Dwór Mazowiecki	27510	13205	14305	-	-	-	27510	13205	14305
Czosnów	-	-	-	8778	4289	4489	8778	4289	4489
Nasielsk	7382	3596	3786	11877	5997	5916	19259	9593	9702
Pomiechówek	-	-	-	8858	4245	4613	8858	4245	4613
Zakroczym	3347	1609	1738	2880	1416	1464	6227	3025	3202
Leoncin	-	-	-	5115	2545	2570	5115	2545	2570
Powiat	38239	18410	19829	37208	18492	19052	75783	36902	38881

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności powiatu z podziałem na płeć.

	ogółem	0-4 lata	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i więcej
ogółem	75783	3825	4088	4859	5431	6673	6131	5801	4780	4813	6069	6182	4953	2801	9377
kobiety	38881	1905	1977	2426	2599	3359	3002	2860	2350	2423	3011	3111	2538	1546	5774
mężczyźni	36902	1920	2111	2433	2832	3314	3129	2941	2430	2390	3058	3071	2415	1255	3603

1 Dane administracyjno – demograficzne sporządzone na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego z 2006 r

1.4 Charakterystyka miast i gmin powiatu

Powiat nowodworski pod względem administracyjnym składa się z sześciu gmin:

- miejskiej – Nowy Dwór Mazowiecki o powierzchni 2 446 ha,
- miejsko – wiejskiej – Nasielsk o powierzchni 19 295 ha ,
- miejsko – wiejskiej – Zakroczym o powierzchni 7 142 ha,
- wiejskiej – Czosnów o powierzchni 12 850 ha,
- wiejskiej – Pomiechówek o powierzchni 10 250 ha,
- wiejskiej – Leoncin o powierzchni 15 880 ha.

Teren Powiatu położony jest w korzystnej relacji przestrzennej do krajowego systemu komunikacji drogowej i kolejowej. Dobre powiązania zapewniają magistrała kolejowa E-65 Warszawa-Gdańsk i drogi krajowe :

- nr 7 (Gdańsk - Mława - Płońsk - Warszawa - Kraków - Chyżne),
- nr 62 (Włocławek - Płock - Wyszogród - Nowy Dwór Mazowiecki - Pomiechówek – Serock),
- nr 630 (Nowy Dwór Mazowiecki – Jabłonna),
- nr 579 (Kazun – Leszno).

Miasto Nowy Dwór Mazowiecki jest ważnym ośrodkiem gospodarczym województwa mazowieckiego. Prowadzi tu działalność około 2500 krajowych podmiotów gospodarczych (część o zasięgu ogólnopolskim) oraz kilka przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym. Wszelkie instytucje użyteczności publicznej, administracji, banki, firmy doradztwa finansowego i prawnego, ubezpieczeniowe i przedsiębiorstwa transportowe tworzą dobrze rozwinięte otoczenie biznesu. Dodatkowe atuty miasta i gminy to także olbrzymie możliwości rozwoju turystyki i rekreacji oraz wykwalifikowane zasoby ludzkie.

W gminie istnieją atrakcyjne warunki do podejmowania działalności gospodarczej. Na atrakcyjność inwestycyjną znakomicie wpływa utworzenie w jej granicach Mazowieckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Technopark – Modlin” z planowanym lotniskiem Cargo – Modlin. Pożądane rodzaje działalności gospodarczej, to między innymi przetwórstwo rolno – spożywcze, komunikacja, motoryzacja, elektronika, automatyka przemysłowa, telekomunikacja, informatyka, biotechnologia, logistyka. MSSE „Technopark – Modlin” jako jedna z niewielu w Polsce spełnia wszystkie kryteria ustawowe Światowej Organizacji Handlu (WTO), a prowadzenie działalności w jej granicach zapewnia inwestorom ulgi w podatku dochodowym oraz od nieruchomości.

Gmina Pomiechówek leży w północnej części Niziny Mazowieckiej, w urokliwej dolinie Wkry, w pobliżu jej ujścia do Narwi. Rozległe, nadrzeczne łąki i duże, urozmaicone kompleksy leśne, znajdujące się zaledwie 40 km od Warszawy, stanowią znakomite miejsce wypoczynku dla mieszkańców stolicy. Pomiechówek jest gminą turystyczno – sportową. Jedną trzecią powierzchni gminy, bo blisko 3000 ha, zajmują lasy, które niegdyś miały charakter puszczański. Ewenement w tej części Mazowsza, uważanym za bez jeziorny, stanowi jezioro Pomocnia w Błędowie. W 1991 roku powstał Rezerwat Przyrody Dolina Wkry – utworzony w celu ochrony krajobrazu przełomowego odcinka Wkry i pozostałości lasów łęgowych. Różnorodne zbiorowiska roślinne stanowią doskonale środowisko życia rozmaitych zwierząt, między innymi dla 29 gatunków ssaków, w tym 12 chronionych.

Gmina Zakroczym odznacza się ciekawymi i tajemniczymi walorami krajobrazowymi. Siedzibą władz administracyjnych gminy jest Zakroczym, to najstarszy gród na Mazowszu, położony na prawym brzegu Wisły w odległości 41 km od Warszawy, przy trasie szybkiego ruchu Warszawa – Gdańsk. Gmina ta, to kraina niepowtarzalnych wąwozów, wyłobionych przed tysiącami lat przez lodowiec. Liczne, ale i bardzo rzadkie gatunki zwierząt i roślin są chlubą tego miasta i prawdziwą atrakcją tychże okolic dla przebywających i zwiedzających tu ludzi. Wspaniałe warunki do uprawy, przetwórstwo warzyw i owoców

miękkich. Zakroczym to jedna z najlepszych baz warzywniczo – ogrodniczych w całej Polsce. Są to atuty do inwestowania firm krajowych i zagranicznych, które będą chciały połączyć swoje plany rozwojowe z miejscowymi firmami, tworząc nowe miejsca pracy także dla osób niepełnosprawnych.

Gmina Czosnów położona jest 25 km od centrum Warszawy. Przez teren gminy przebiega trasa Warszawa – Gdańsk, przy której zlokalizowano tereny pod inwestycje dla składów, magazynów rzemiosła i drobnego przemysłu. Południowa i zachodnia część gminy to Kampinoski Park Narodowy. W jego otulinie znajdują się tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, które ze względu na walory przyrodnicze terenu, dobrą infrastrukturę i komunikację ze stolicą cieszą się dużym zainteresowaniem, zwłaszcza mieszkańców Warszawy. Do lat 90 – tych gmina miała charakter typowo rolniczy. Obecnie kreowane są dwa nowe kierunki rozwoju: rzemiosło, drobny przemysł i przetwórstwo oraz turystyka i wypoczynek. Na terenie gminy znajdują się miejsca pamięci narodowej, do których można zaliczyć cmentarz w Palmirach.

Gmina Leoncin jest typową gminą rolniczą. Połowę terytorium gminy zajmuje Kampinoski Park Narodowy. Otulina tego parku wyznacza funkcje, które mogą pełnić gminne tereny, między innymi: rolniczą, mieszkaniową, rekreacyjno – turystyczną. Atutem gminy jest szczególny mikroklimat terenu położonego pomiędzy lasem i rzeką oraz ciągła rozbudowa infrastruktury służącej ochronie środowiska. Mieszkańcy gminy dysponują wolnymi lokalami, zapraszają chętnych na letnie pobyty w ramach tzw. agroturystyki. Niewielka odległość od stolicy sprzyja turystyce, zwłaszcza sobotnio-niedzielnej, jej mieszkańców. Ciekawostką tego terenu są pomniki przyrody i zabytki architektury oraz rezerwat przyrody w Nowych Grochalach.

Miasto Nasielsk jest nową gminą, która w wyniku nowego podziału administracyjnego weszła w skład powiatu nowodworskiego. Jest ona terenem typowo rolniczym z dobrym przemysłem. W sektorze rolniczym istnieje około 2200 prywatnych gospodarstw, w których zatrudnienie znajduje około 4 tys. osób. W sektorze prywatnym działa ponad 1051 firm, o charakterze handlowo-usługowo-produkcyjnym². Miasto Nasielsk posiada liczne tereny przeznaczone pod rozwój przemysłu. Są one położone przy trasach przelotowych przez gminę oraz przy ważnej linii kolejowej Warszawa – Gdańsk. Na terenie tej gminy, podobnie jak w pozostałych gminach powiatu nowodworskiego są atrakcyjne tereny rekreacyjne w dorzeczu Wkry. Malowniczo położone koryto rzeki, wśród zielonych łąk i sosnowych lasów, pozwala na spokojny i aktywny wypoczynek.

1.5 Infrastruktura społeczna

1.5.1 Oświata i wychowanie

Powiat jest organem prowadzącym dla następujących szkół ponadpodstawowych:

- **Szkoły publiczne:** LO w Nowym Dworze Maz., LO w Nasielsku, ZSZ Nr 1 w Nowym Dworze Maz, ZSZ w Nasielsku i ZSR CKU w Pomiechówku, Zespół Szkół Specjalnych w Nowym Dworze Maz.

- **Szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych:** Liceum Handlowe dla Młodzieży i dla Dorosłych, Społeczne Technikum dla Dorosłych w Nowym Dworze Maz., Społeczne Liceum Ogólnokształcące w Nowym Dworze Maz., Zespół Niepublicznych Szkół i Placówek Oświatowych w Nowym Dworze Maz., Niepubliczna Policealna Szkoła Bodyguardów i Detektywów w Nowym Dworze Maz.

- **Oświata pozaszkolna:** Ośrodek szkolenia BHP, Centrum Szkoleniowe CENTAUR 44

2 www.nasielsk.pl

MAGNUM Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego w zawodzie pracownik ochrony³

Obecnie w szkołach prowadzonych przez powiat nowodworski kształcą się młodzież m.in. w następujących kierunkach; ogólnokształcącym, mechanicznym, ochrony środowiska, rolniczo-ogrodniczym, budowlanym, handlowym, ekonomicznym, technologii żywienia i gospodarstwa domowego oraz agrobiznesu (to w zakresie szkół średnich ponadpodstawowych), natomiast w zakresie zasadniczych szkół zawodowych kształcą się w następujących kierunkach; mechanicznym, budowlanym, rolniczym i ogrodniczym oraz wielozawodowym.

Jeśli chodzi o zmiany jakie dokonały się w ostatnich latach, to dotyczą one głównie zaprzestania kształcenia w kierunkach chemicznych. Brak zainteresowania tymi kierunkami spowodowane jest kłopotami na rynku pracy. W zakresie kształcenia na poziomie zasadniczych szkół zawodowych coraz większym zainteresowaniem cieszą się oddziały wielozawodowe.

Wysokie bezrobocie zwłaszcza wśród absolwentów i młodych ludzi stawia wyzwanie dostosowania kierunków kształcenia do nowych potrzeb, które wiążą się z powstawaniem małych, rodzinnych zakładów pracy takich jak sklepy, warsztaty mechaniczne, punkty usługowe itp. Zgodnie z przewidywaniami duża liczba młodzieży będzie podejmować dalszą naukę na wyższych uczelniach w związku z czym zmiana charakteru kształcenia wymaga także propozycji ze strony pracodawców.

Nowe kierunki kształcenia muszą wynikać z zasobów i programów przyszłego rozwoju i być podporządkowane nowym miejscom zatrudnienia: prywatny biznes związany z przetwórstwem rolno-spożywczym, turystyką, gastronomią, usługami naprawczymi. Do tych kierunków będą także należały wszystkie dziedziny usług m.in. opiekuńcze, edukacyjne, informatyczne i doradcze (obsługa biurowo-rachunkowa, prawna, finansowa). Wykorzystując walory przyrodnicze i krajobrazowe powiatu należy uruchomić kierunki dla zawodów związanych z pielęgnacją krajobrazu, ochroną środowiska oraz z zachowaniem tożsamości regionu.

1.5.2 Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Nowym Dworze Mazowieckim

Poradnia jest placówką świadcząca specjalistyczną pomoc dla dzieci i młodzieży, rodziców i opiekunów, nauczycieli i wychowanków oraz potrzebujących pomocy i wsparcia. Znajdują w niej zatrudnienie psychologowie, pedagodzy, logopedzi i terapeuci oraz prowadzona jest działalność diagnostyczna, terapeutyczna, profilaktyczna, edukacyjna, jak również w zakresie doradztwa zawodowego.

Każdy zgłaszający się do Poradni może liczyć na specjalistyczną pomoc, wysłuchanie i wsparcie, dyskrecję i poufność, atrakcyjne formy pracy⁴.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna poza placówką w Nowym Dworze Mazowieckim prowadzi także działalność w Nasielsku, gdzie funkcjonuje filia poradni.

3 Dane pochodzą z Wydziału Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Maz.

4 www.pow.nowodworski.bip.iap.pl

1.5.3. Bezpieczeństwo zdrowotne.

Mieszkańców powiatu nowodworskiego w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia obsługują następujące placówki zdrowia :

- **Szpital Powiatowy** z oddziałami: chorób wewnętrznych, anestezjologii i intensywnej terapii, dziecięcym pediatrycznym, ginekologiczno-położniczym, chirurgicznym ogólnym, noworodkowym, pododdziałem medycyny paliatywnej, blokiem operacyjnym, szpitalną izbą przyjęć, pracowniami diagnostyki kardiologicznej, szpitalnym oddziałem ratunkowym, pracownią usg i rtg, nocną pomocą lekarską i pogotwem ratunkowym.
- **Poradnia Specjalistyczna**, w której mieszczą się: laboratorium, stomatologia, ginekologia, dermatologia, okulistyka, diabetologia, neurologia, protetyka, poradnia odwykowa, poradnia zdrowia psychicznego oraz prowadzona jest rehabilitacja,

Placówki podstawowej opieki zdrowotnej dzielą się na publiczne i niepubliczne. Ponadto opiekę zdrowotną mieszkańcom poszczególnych gmin zapewniają zakłady podstawowej opieki zdrowotnej, którą tworzą ośrodki zdrowia, przychodnie lekarskie, stacja pogotowia ratunkowego w Nasielsku.

Rozdział II Niepełnosprawni w powiecie nowodworskim

2.1. Charakterystyka ogólna

Charakterystykę grupy niepełnosprawnych mieszkańców powiatu nowodworskiego.

Na podstawie wyliczonego algorytmu Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał powiatowi nowodworskiemu 1462218 zł na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących powiat oscyluje w granicach 6,922 z czego wskaźnik częstości niepełnosprawności orzeczonej wśród dzieci w Polsce wynosi 1,8%, dorosłych zaś 10,6%.

Według danych uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego liczba dorosłych niepełnosprawnych w powiecie wynosi 6,695, dzieci zaś 227.

Na terenie powiatu nowodworskiego działają dwa warsztaty zajęciowej, w których uczestniczy 50 osób. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych, poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu wyliczona jako średnie z września, października i listopada 2007 r. wynosi 131 osób.

2.2. Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności z 2007r.

W 2007 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał 1130 orzeczeń, w tym 138 dla osób poniżej 16 roku życia (tabela nr 3) oraz 992 dla osób powyżej 16 roku życia (tabela nr 1), przy czym w 5 przypadkach były to osoby posiadające orzeczenia innego organu orzekającego (tabela nr 2).

Spośród osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia 577 orzeczeń wydano dla kobiet, zaś 415 dla mężczyzn. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze schorzeniami neurologicznymi, dla których wydano łącznie 284 orzeczeń, przy czym 161 dla kobiet i 123 dla mężczyzn. Z kolei najmniej orzeczeń wydano dla osób ze schorzeniami układu moczowo-płciowego; łącznie było ich 17 z czego 16 dla kobiet i 1 dla mężczyzny.

W grupie osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia najwięcej wydano orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W sumie było ich 495 z czego najwięcej, bo 113 dotyczyło osób niepełnosprawnych ze schorzeniami neurologicznymi, zaś najmniej osób ze schorzeniami układu pokarmowego (łącznie wydano 6 orzeczeń tego typu). Drugą pod względem liczebności wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w 2007 r. stanowi grupa osób z przyznaniem znacznego stopnia niepełnosprawności (263). Przy czym najwięcej (77) orzeczeń dotyczyło osób między innymi ze schorzeniami: endokrynologicznymi, metabolicznymi, zaburzeniami enzymatycznymi, chorobami zakaźnymi i odzwierzęcymi, zeszpeceniami i chorobami układu krwionośnymi. Zaś najmniej (2) dotyczyło osób upośledzonych umysłowo. W przypadku orzeczeń o lekkim stopniu niepełnosprawności najwięcej (121) wydano osobom ze schorzeniami neurologicznymi a najmniej (1) ze schorzeniami układu pokarmowego; nie wydano zaś żadnego orzeczenia dla osób z epilepsją.

W 2007 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności łącznie wydał 138 orzeczeń z czego najwięcej (33) dotyczyło dzieci ze schorzeniami neurologicznymi zaś najmniej, bo po 1 orzeczeniu dotyczyło osób ze schorzeniami układu pokarmowego oraz układu moczowo-płciowego.

Tabela nr 1. Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu nowodworskiego powyżej 16 roku życia orzeczeni w 2007 r. z podziałem na rodzaj niepełnosprawności, płeć oraz stopień niepełnosprawności.

Lp.	PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI*	PŁEC		STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		
		K	M	znaczny	umiarkowany	lekki
1	01-U	13	12	2	13	10
2	02-P	71	60	16	89	26
3	03-L	13	9	4	13	5
4	04-0	18	6	8	14	2
5	05-R	78	60	20	71	47
6	06-E	16	9	3	22	-
7	07-S	99	86	62	109	14
8	08-T	11	11	15	6	1
9	09-M	16	1	6	8	3
10	10-N	161	123	50	113	121
11	11-I	81	38	77	37	5
	Razem	577	415	263	495	234

Tabela nr 2. Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu nowodworskiego powyżej 16 roku życia orzeczeni w 2007 r. posiadający orzeczenia innego organu orzekającego.

Lp.	PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI*	PŁEC		STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		
		K	M	znaczny	umiarkowany	lekki
1	01-U	-	-	-	-	-
2	02-P	-	1	1	-	-
3	03-L	-	-	-	-	-
4	04-0	-	-	-	-	-
5	05-R	-	-	-	-	-
6	06-E	-	-	-	-	-
7	07-S	-	-	-	-	-
8	08-T	-	-	-	-	-
9	09-M	-	-	-	-	-
10	10-N	-	2	2	-	-
11	11-I	1	1	2	-	-
	Razem	1	4	5	-	-

Tabela nr 3. Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu nowodworskiego poniżej 16 roku życia orzeczeni w 2007 r. z podziałem na rodzaj niepełnosprawności oraz płeć.

Lp.	PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI*	PŁEĆ	
		K	M
1	01-U	2	7
2	02-P	1	6
3	03-L	4	2
4	04-0	2	6
5	05-R	10	6
6	06-E	5	14
7	07-S	5	15
8	08-T	0	1
9	09-M	0	1
10	10-N	14	19
11	11-I	9	9
	RAZEM	52	86

* objaśnienia:

01-U - upośledzenie umysłowe,

02-P - choroby psychiczne,

03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,

04-0 - choroby narządu wzroku,

05-R - upośledzenie narządu ruchu,

06-E - epilepsja,

07-S - choroby układu oddechowego i krążenia,

08-T - choroby układu pokarmowego,

09-M - choroby układu moczowo płciowego,

10-N - choroby neurologiczne,

11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakątne i odzwierzęce, zespęcenia, choroby układu krwiotwórczego.

Rozdział III Diagnoza problemów osób niepełnosprawnych Powiatu Nowodworskiego

W celu zdiagnozowania sytuacji niepełnosprawnych mieszkańców powiatu nowodworskiego oraz przedstawieniu problemów z jakimi się borykają w życiu codziennym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przeprowadziło badania ankietowe. Zostały nimi objęte Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu, Urzędy Gmin, wybrane organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz wybrana losowo grupa osób posiadających ważne orzeczenia o niepełnosprawności. Badania te przeprowadzone zostały za pomocą kwestionariuszy ankiet (w załączeniu) specjalnie opracowanych na potrzeby PCPR. Niestety wyników badań dotyczących indywidualnych osób niepełnosprawnych nie można traktować wiążąco; jako "głos" wszystkich niepełnosprawnych mieszkańców powiatu nowodworskiego. Dane pozyskane w tym badaniu pozwalają przedstawić jedynie częściowo opinie i sytuację życiową osób niepełnosprawnych, jak również nie są podstawą do tworzenia ogólnego zarysu tej grupy społecznej. Powyższe spowodowane jest faktem, iż respondenci we wspomnianym badaniu nie tworzą grupy reprezentatywnej dla niepełnosprawnych mieszkańców powiatu, co spowodowane jest trudnościami w dotarciu do wielu niepełnosprawnych.

3.1. Urzędy Gmin

Informacje uzyskane z Urzędów Gmin na podstawie przeprowadzonego badania pozwoliły na ustalenie przede wszystkim polityki samorządów oraz kierunków działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców gmin powiatu nowodworskiego.

Pierwsze pytanie, jakie postawiliśmy władzom gminnym dotyczyło kwestii nauczania integracyjnego. Konkretnie w kwestionariuszu zapytaliśmy, czy samorządowcy zapewniają niepełnosprawnym dzieciom nauczanie integracyjne w podległych sobie placówkach? Na to pytanie uzyskaliśmy 2 odpowiedzi pozytywne z gminy Nowy Dwór Mazowiecki oraz Nasielsk. W przypadku pozostałych urzędów uzyskaliśmy odpowiedzi negatywne z podaniem przyczyn takiego stanu rzeczy; generalnie samorządowcy tłumaczą się brakiem potrzeby tworzenia klas integracyjnych. Jedynie w przypadku władz gminy Pomiechówek nie otrzymaliśmy takiej informacji.

Następnie prosiłmy w kwestionariuszu o wskazanie czy placówki edukacyjne znajdujące się na terenie poszczególnych gmin są dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych dzieci? Urząd Gminy w Czosnowie poinformował nas, że w przypadku podległych im placówek są one przystosowane; W przypadku władz gminy Leoncin, Nowy Dwór Mazowiecki oraz Nasielsk otrzymaliśmy informacje, że są one częściowo przystosowane. Samorządowcy z Pomiechówka odpowiedzieli, iż placówki im podległe nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Urząd w Czosnowie zadeklarował, iż posiada odpowiednio dostosowaną bazę edukacyjną, gmina Zakroczym zaś podjęła działania w celu zapewnienia możliwości kształcenia dzieci niepełnosprawnych.

Na pytanie dotyczące zapewnienia dojazdu dzieci niepełnosprawnych do szkół cztery gminy odpowiedziały pozytywnie – zapewniają dowóz dzieci, gm. Czosnów zwraca rodzicom koszty dowozu, zaś gmina Zakroczym zadeklarowała, że nie ma takiej potrzeby.

Piąte pytanie dotyczyło przystosowania transportu publicznego do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na sześć gmin powiatu nowodworskiego pięć odpowiedziało, że nie posiada odpowiedniego transportu, zaś jedna – Leoncin zadeklarowała, iż zapewnia odpowiedni transport lecz z wykluczeniem osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Po analizie odpowiedzi dotyczących przystosowania budynków użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych możemy wnioskować, iż w trzech przypadkach budynki nie są dostosowane, a najczęstszą przyczyną jest brak środków finansowych na modernizację obiektów. Na terenie gminy Nasielsk i Czosnów placówki publiczne spełniają wymagania, zaś w gminie Pomiechówek tylko częściowo.

W kolejnym pytaniu prosiliśmy o udzielenie informacji na temat formy prowadzonej pomocy na rzecz niepełnosprawnych. Na podstawie tego mogliśmy ustalić, iż: gmina Nowy Dwór Mazowiecki prowadzi działania na rzecz ochrony i promocji zdrowia, doradztwa prawnego, wspierania turystyki i rekreacji, integracji osób niepełnosprawnych, oraz pomocy w okolicznościowych zbiórkach pieniędzy. Pomiechówek organizuje spotkania integracyjne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, organizuje wycieczki, wspiera działania na rzecz rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych. Na terenie gminy Zakroczym prowadzone są akcje dożywiania oraz udzielane są zapomogi jednorazowe. Czosnów pomaga poprzez promocję zatrudnienia i aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, Nasielsk zaś poprzez prowadzenie akcji informacyjnych. Spośród wszystkich ankietowanych tylko gmina Leoncin nie udzieliła żadnej informacji na temat prowadzonej pomocy.

Kolejne pytanie jakie zadaliśmy ankietowanym dotyczyło sposobu nagłośnienia w środowisku lokalnym prowadzonej działalności informacyjno – poradniczej. Na tej podstawie zebraliśmy dane, z których wynika, że gminy: Nasielsk, Pomiechówek i Nowy Dwór Mazowiecki nagłaśniają swoją działalność poprzez lokalne media, udział w imprezach masowych oraz bezpośrednio poprzez osoby korzystające z porad. Gmina Czosnów zamieszcza informacje w prasie lokalnej, zaś gmina Nasielsk poprzez osoby, które korzystają z poradnictwa.

W pytaniu dziesiątym poruszyliśmy kwestię możliwości korzystania z rehabilitacji na terenie powiatu. Gminy Nasielsk, Nowy Dwór Mazowiecki i Czosnów zadeklarowały możliwość korzystania z rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zaś gminy Pomiechówek i Zakroczym nie dysponują bazą rehabilitacyjną dla niepełnosprawnych.

Na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki funkcjonują organizacje pozarządowej tj. Koło Dzieci Niepełnosprawnych, Nowodworskie Stowarzyszenie Amazonek, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków oraz Polski Związek Niewidomych, w gminie Nasielsk Stowarzyszenie Parafiada, Fundacja Effata – By Lepiej widzieć i słyszeć oraz Koło Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo. W pozostałych gminach nie zanotowano żadnej organizacji pozarządowej, która prowadzi działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Ankietowane gminy w pełni przedstawiły zakres prowadzonej działalności na rzecz dzieci i osób niepełnosprawnych. Wyjątkiem jest gmina Leoncin, która nie udzieliła odpowiedzi na większość postawionych pytań. W każdej gminie powiatu zauważany jest problem niepełnosprawności, prowadzone są działania, gminy wykazują zainteresowanie i chęć pomocy niepełnosprawnym starając się organizować sprawny dojazd, edukację i rehabilitację, a także integrację w środowisku lokalnym.

3.2. Ośrodki Pomocy Społecznej

Na podstawie wypełnionych kwestionariuszy sporządzonych dla Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu nowodworskiego zebraliśmy cenne informacje na temat osób niepełnosprawnych korzystających z ich pomocy oraz na temat działalności tych placówek.

W kwestionariuszu prosiliśmy między innymi o opisanie grona niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia OPS-ów z uwzględnieniem przekroju wiekowego, miejsca zamieszkania, sytuacji zawodowej, rodzinnej, bytowej oraz z wyszczególnieniem rodzin

w których znajdują się niepełnosprawne dzieci.

Zgodnie z danymi z OPS w Zakroczymiu z pomocy tej placówki korzystają ogółem 104 osoby niepełnosprawne w tym 21 to dzieci. Są to niepracujący zawodowo mieszkańcy gminy, pobierający zasiłki stałe oraz matki niepełnosprawnych dzieci otrzymujące zasiłki pielęgnacyjne. Ze wsparcia OPS w Leoncinie korzysta 69 osób niepełnosprawnych, w tym 19 rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi. Beneficjenci placówki utrzymują się z pracy w gospodarstwie rolnym bądź źródło ich przychodów stanowią dochody jednego z małżonków. Ogólną sytuację bytową niepełnosprawnych mieszkańców gminy Leoncin pracownicy OPS określają jako średnią. Zgodnie z informacjami z terenu gminy Nowy Dwór Mazowiecki z pomocy OPS korzystają osoby z orzeczeniami wydanymi przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz rodzice niepełnosprawnych dzieci rezygnujący z pracy zawodowej na rzecz opieki nad dzieckiem. Niestety nie otrzymaliśmy w tym przypadku żadnych danych liczbowych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Czosnowie podaje, że niepełnosprawni beneficjenci ich pomocy stanowią grupę 37 osób, dzieci do 16 roku życia – 22 osoby. Ponadto rentę socjalną pobiera łącznie 16 osób, zaś z pomocy OPS korzysta 27 osób niepełnosprawnych w „podeszłym“ wieku. W gminie Pomiechówek ze wsparcia OPS rocznie średnio korzystają 103 osoby niepełnosprawne. Większość stanowią osoby w wieku do 65 roku życia, osoby w wieku produkcyjnym nie pracujące, niepełnosprawni bez dochodów lub pobierający rentę. Część świadczeniobiorców stanowią także rodzice niepełnosprawnych dzieci. Z kolei z danych OPS w Nasielsku wynika, że największą grupą osób niepełnosprawnych korzystających z ich pomocy stanowią osoby dorosłe oraz mieszkańcy wsi. Są to niepełnosprawni w trudnej sytuacji bytowej na którą mają wpływ koszty ponoszone w związku ze stanem zdrowia, np. zakupu leków i wizyt u lekarzy specjalistów.

Następnie prosiliśmy o wskazanie grupy niepełnosprawnych, którzy najczęściej korzystają z pomocy wspomnianych placówek. W tym punkcie OPS w Zakroczymiu oświadczył, że nie można określić takie grupy, a beneficjentami ich pomocy są niepełnosprawni z różnymi schorzeniami. Pracownicy ośrodka w Leoncinie wskazali zaś osoby bez stałego źródła dochodu, samotne, ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz matki wychowujące niepełnosprawne dzieci. OPS w Nowym Dworze Mazowieckim określił tą grupę jako osoby z niskim dochodem lub nie posiadające go wogóle. Zaś ośrodek w Czosnowie wymienił: matki wychowujące dzieci niepełnosprawne i starszych beneficjentów. W tym samym punkcie pracownicy placówki w Pomiechówku podali, że grupą osób niepełnosprawnych najczęściej korzystających z ich wsparcia są osoby nie posiadające dochodu lub też z bardzo niskim, w wieku produkcyjnym, posiadacze orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Zaś z pomocy OPS w Nasielsku najczęściej korzystają osoby z zaburzeniami psychicznymi, nowotworami oraz chorzy na gruźlicę.

W kolejnym punkcie kwestionariusza Ośrodki Pomocy Społecznej krótko opisały problemy osób niepełnosprawnych z jakimi przychodzą do ich placówek. Pracownicy ośrodka w Zakroczymiu wymienili problemy finansowe związane z zakupem sprzętu rehabilitacyjnego oraz leków. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez OPS w Leoncinie najwięcej problemów sprawia niepełnosprawnym „załatwianie” spraw w urzędach np. kwestia wyrobienia dowodu osobistego, starań o świadczenia. Są to problemy związane z wypełnianiem formularzy, trudnościami w gromadzeniu wymaganej dokumentacji i niezajomością przepisów prawnych. Na to samo pytanie pracownicy OPS w Nowym Dworze Mazowieckim odpowiedzieli, że najczęstszymi problemami z jakimi przychodzą do nich osoby niepełnosprawne są kłopoty finansowe, zdrowotne (przewlekłe choroby) oraz trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Ośrodek w Nasielsku wymienił zaś problemy: finansowe, w załatwianiu spraw urzędowych, związane z wizytami u lekarzy

specjalistów (kwestia zapisów i dojazdów) oraz zapewnieniem odpowiedniej opieki pielęgnacyjnej. Dane z OPS w Pomiechówku w dużej mierze powtarzają informacje podane z innych ośrodków i w odpowiedzi na zadane pytanie dowiedzieliśmy się, że osoby niepełnosprawne najczęściej zgłaszają się o pomoc do tej placówki z problemami finansowymi (m. in. brak pieniędzy na leki, remont mieszkania, zakup specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego itp.) jak również związanymi z uzyskaniem informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w innych urzędach (m. in. ZUS-ie, Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności, PFRON). Zaś ośrodek w Czosnowie wymienił problemy finansowe związane z zakupem sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, leków oraz odpłatnością za uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym.

W następnym punkcie prosiliśmy o wskazanie formy pomocy osobom niepełnosprawnym świadczonej przez ośrodki. Pracownicy OPS-ów wypełniający kwestionariusze mieli do wyboru przykładowe odpowiedzi takie jak: prowadzenie akcji informacyjnych skierowanych do niepełnosprawnych, doradztwo w kwestiach prawnych prowadzone przez pracowników ośrodka, działania na rzecz ochrony i promocji zdrowia, działalność na rzecz rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, wspieranie turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych, promocję zatrudnienia i aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, pomoc finansową bądź materialną oraz inne formy pomocy. Pierwszą przykładową odpowiedź zaznaczył jedynie ośrodek w Nasielsku. Pomoc w zakresie doradztwa w kwestiach prawnych świadczą ośrodki w Czosnowie, Pomiechówku, Nasielsku oraz Zakroczymiu. Działalnością na rzecz ochrony i promocji zdrowia nie wykazał się żaden OPS. W kwestii działalności na rzecz rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych pomoc świadczy jedynie ośrodek w Pomiechówku. Wspieraniem turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych zajmują się OPSy w Leoncinie oraz w Czosnowie. W przypadku odpowiedzi dotyczącej promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych działaniami pochwalił się tylko ośrodek w Nasielsku. Zaś pomoc finansową bądź materialną świadczą OPSy w Leoncinie, Nowym Dworze Mazowieckim, Nasielsku, Pomiechówku oraz Czosnowie. Inne formy świadczonej pomocy osobom niepełnosprawnym wymienił m. in. ośrodek w Nasielsku i podał: pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i świadczenie usług opiekuńczych. OPS w Nowym Dworze Mazowieckim wymienił świadczenie usług opiekuńczych oraz pomoc rzeczową (np. posiłki). Z kolei ośrodek w Leoncinie wymienił m. in.: zbiórkę darów w okresie świątecznym, dowożenie paczek żywnościowych, dofinansowanie zakupu wózka specjalistycznego i podłączenia energii elektrycznej.

W następnym punkcie prosiliśmy Ośrodki Pomocy Społecznej o wskazanie źródeł z jakich korzystają w przypadku udzielania porad prawnych. Placówki w Leoncinie, Zakroczymiu, Nasielsku, Pomiechówku oraz Czosnowie podały informację, że korzystają z aktów prawnych (publikacje w Dziennikach ustaw i innych wydawnictwach państwowych). Ponadto z prasy i publikacji specjalistycznych korzystają ośrodki w Czosnowie i Nasielsku, zaś z informacji zamieszczonych w internecie ośrodki w: Leoncinie, Zakroczymiu, Nasielsku, Pomiechówku oraz Czosnowa. Ponadto OPSy w Nasielsku oraz Leoncinie w swej działalności informacyjnej podają jako źródło swej wiedzy także dane przekazywane bezpośrednio z urzędów oraz instytucji, których działalności dotyczą porady i informacje.

Kolejna pozycja w kwestionariuszu dotyczyła wskazania przez ośrodki sposobu nagłaśniania w środowisku lokalnym prowadzonej przez siebie działalności informacyjno-poradniczej. Spośród przykładowych odpowiedzi OPS w Czosnowie podał, iż zamieszcza ogłoszenia w lokalnych mediach jak również dociera do zainteresowanych za pośrednictwem innych osób korzystających ze świadczonej działalności informacyjno-poradniczej. Ośrodki w Pomiechówku oraz Zakroczymiu wymieniły, że promują tego typu aktywność podczas imprez masowych oraz poprzez petentów. OPS w Nasielsku podał informację, że trafia do

zainteresowanych za pośrednictwem innych osób korzystających ze świadczonej działalności informacyjno-poradniczej oraz wydaje materiały informacyjne (np. ulotki). Zaś ośrodek w Leoncinie wymienił, że promują swą aktywność podczas imprez masowych, poprzez niepełnosprawnych petentów oraz wydawanie materiałów informacyjnych.

W następnym pytaniu prosiliśmy o udzielenie informacji, czy na terenie poszczególnych gmin funkcjonują organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych? W tym punkcie pozytywnie odpowiedziały jedynie ośrodki w Nowym Dworze Mazowieckim oraz Nasielsku. Po czym na pytanie, czy współpracują ze wspomnianymi organizacjami pierwsza z nich poinformowała nas, że współpracuje z Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Związkiem Niewidomych, Kombatantami, Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Kołem Dzieci Niepełnosprawnych. Zaś ośrodek w Nasielsku z Kołem Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo, Stowarzyszeniem „Parafiada” im. św. Józefa Kalasancjusza – kołem terenowym w Nasielsku oraz Fundacją „Effata – by lepiej widzieć i słyszeć”. Z kolei OPS w Leoncinie poinformował nas że współpracuje z organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu nowodworskiego, tj. z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, . PCK jak również z Polskim Związkiem Niewidomych.

3.3. Organizacje pozarządowe

Na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonują organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Spośród wszystkich organizacji tylko 8 udzieliło odpowiedzi na postawione pytania. Na tej podstawie możemy wyróżnić siedem stowarzyszeń i jedna fundację.

Fundacja „EFFATA – by lepiej widzieć i słyszeć” Głównym celem statutowym organizacji jest pomoc osobom z wadami wzroku i słuchu, poprzez tworzenie ruchów społecznych i upowszechnianie wiedzy na temat problemów osób niepełnosprawnych. Zakres prowadzonej działalności obejmuje ochronę i promocję zdrowia, rozwój wspólnot lokalnych, przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz organizowanie pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych.

„EFFATA” chętnie podejmuje współpracę z samorządem oraz innymi instytucjami takimi jak: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Prowadzi także porady dla mieszkańców gminy, osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Porady najczęściej dotyczą zatrudnienia, edukacji oraz uprawnień i przywilejów o jakie mogą ubiegać się niepełnosprawni. Swoją działalność fundacja nagłaśnia poprzez udział w imprezach masowych, zamieszczanie ogłoszeń w lokalnej prasie i internecie.

Do najczęstszych problemów z jakimi zgłaszają się osoby do Fundacji są: brak lokali do wspólnych spotkań, brak środków pieniężnych, problemy związane z załatwieniem spraw urzędowych.

Koło Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo jest stowarzyszeniem zajmującym się dziećmi z dysfunkcją narządu ruchu, słuchu, wzroku, upośledzeniem umysłowym, epilepsją, chorobami psychicznymi. Celem statutowym TPD jest ochrona praw dzieci niepełnosprawnych, pomoc w zadaniach opiekuńczo – wychowawczych, a także udzielanie pomocy rodzicom (chorych dzieci). Zakresem prowadzonej działalności stowarzyszenia obejmuje ochronę i promocję zdrowia, turystykę i rehabilitację dzieci i młodzieży.

Dodatkowo TPD udziela porad i informacji osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w sprawach: edukacji, zatrudnienia, zdrowia oraz uprawnień i przywilejów. Stowarzyszenie nagłaśnia swoją działalność poprzez udział w imprezach masowych i ogłoszeniach w mediach lokalnych. Najczęstszym problemem, z jakim spotykają się członkowie Koła TPD jest brak środków finansowych.

Stowarzyszenie „Parafiada” im. św. Jana Kalasancjusza oddział terenowy w Nasielsku swoje działania skupia wokół osób z dysfunkcją narządu wzroku, słuchu, ruchu, chorobami psychicznymi i epilepsją. Za główny cel swojej działalności przyjęto zapewnienie opieki i pomocy dla dzieci ze środowisk zagrożonych. Zakres prowadzonej działalności obejmuje ochronę i promocję zdrowia, naukę, edukację, działania zapobiegawcze, promocję kultury, ochronę dziedzictwa narodowego oraz turystykę i rekreację dzieci i młodzieży.

Stowarzyszenie PARAFIADA podejmuje współpracę z władzami samorządowymi, organizacjami, instytucjami społecznymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, szkołami i parafiami. Dodatkowo „PARAFIADA” udziela porad w zakresie edukacji, zdrowia i pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. Swoją działalność stowarzyszenie promuje poprzez udział w imprezach masowych, wydawanie ulotek oraz zamieszczanie informacji na stronach internetowych. Główny problem osób należących do stowarzyszenia porusza przede wszystkim kwestię finansową.

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Nr.10

Celem statutowym stowarzyszenia jest organizacja i prowadzenie edukacji diabetologicznej, reprezentacja interesów członków stowarzyszenia oraz propagowanie integracji wśród uczestników. Osoby należące do stowarzyszenia cierpią najczęściej na dysfunkcję narządu ruchu, słuchu, wzroku, układu krążenia. Zakres działalności prowadzonej przez organizację dotyczy ochrony i promocji zdrowia, turystyki i rekreacji, promocji kultury fizycznej, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz działalności na rzecz osób chorych na cukrzycę. PSD Koło Nr 10 prowadzi także doradztwo informacyjne o możliwościach i potrzebach leczenia cukrzycy, uświadczeniu praw ludzi chorych, wymianie doświadczeń na temat choroby, a także pomoc w znalezieniu odpowiedniej bazy rehabilitacyjnej. Wiedzę jaką operują członkowie stowarzyszenia czerpią z publikacji specjalistycznej, oraz z internetu.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Koło Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo jest stowarzyszeniem działającym dla potrzeb osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu, wzroku, ruchu, z upośledzeniem umysłowym, epilepsją Zespołem Downa. Za cel statutowy Towarzystwo Przyjaciół Dzieci wyznaczyło sobie pomoc w zdobywaniu równego dostępu do nauki, opieki zdrowotnej, oraz dóbr kultury przez dzieci niepełnosprawne, a także integrację i rozwój personalny młodzieży. Działalność towarzystwa odnosi się do szeroko pojętej pomocy społecznej z uwzględnieniem promocji zdrowia, kultury fizycznej, turystyki i rekreacji, a także zadań mających na celu rozwój społeczności lokalnych. Dodatkowo stowarzyszenie prowadzi poradnictwo w zakresie edukacji, zdrowia, pokazów sprzętu rehabilitacyjnego, oraz uprawnień i przywilejów dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Swoją działalność TPD nagłaśnia poprzez czynny udział w imprezach masowych.

Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów skupia wokół swojej działalności osoby starsze, samotne, z dysfunkcją narządu ruchu i epilepsją. Głównym celem stowarzyszenia jest integracja i rozwój społeczności.

Nowodworskie Stowarzyszenie Amazonek skupia wokół swojej działalności kobiety z chorobami nowotworowymi oraz z dysfunkcją narządu ruchu. Wytoczonym celem jest profilaktyka prozdrowotna, promocja zdrowia oraz pomoc i opieka nad osobami chorymi. Dodatkowo stowarzyszenie udziela porad i informacji mieszkańcom gminy i wolontariuszom. Swoją działalność promuje poprzez zamieszczanie informacji w mediach lokalnych, na stronach internetowych i udział w imprezach masowych.

Polski Związek Niewidomych celem organizacji jest społeczna integracja i rehabilitacja osób niewidomych, ochrona interesów zawodowych, ekonomicznych i społecznych, a także reprezentacja członków członków wobec organów i instytucji. Osoby należące do stowarzyszenia mogą skorzystać z udzielanych porad w sprawach: edukacji, zatrudnienia, zdrowia i uprawnień. PZN współpracuje z innymi organizacjami, samorządem, szkołami. Organizuje wyjazdy i integrację dla osób niepełnosprawnych, a także bierze udział

w organizowaniu imprez społecznych.

3.4. Osoby niepełnosprawne – kwestionariusze indywidualne

Badanie zostało przeprowadzone na 132 osobowej próbie losowej w tym na 90 kobietach (pełne dane zawarte są w załączniku nr 6). Respondenci w wieku 18-25 lat stanowią 21 osób badanej populacji, 26-45 lat – 38, 46-60 lat- 40, powyżej 60 lat– 33 osoby. Przebadanych zostało 89 mieszkańców miast oraz 43 mieszkańców wsi. Ponadto w badaniu wzięło udział 21 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 43 z umiarkowanym i 26 osób z lekkim stopniem. Osób z pierwszą grupą było 8, z drugą 16, z trzecią zaś 15. Jedna osoba całkowicie niezdolna do pracy i samodzielnej egzystencji, 1 osoba całkowicie niezdolna do pracy oraz dwie osoby częściowo niezdolne do pracy. Na podstawie otrzymanych danych w badaniu brało udział 44 respondentów posiadających orzeczenia wydane przez ZUS, 7 wydanych przez KRUS i 81 wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawność. Wśród ankietowanych niepełnosprawni z dysfunkcją narządu ruchu stanowili grupę 59 osób, z dysfunkcją narządu słuchu 12, wzroku 30, z upośledzeniem umysłowym 15, z chorobą psychiczną 8, z epilepsją 7, ze schorzeniami układu krążenia 30, z innymi schorzeniami 37 osób. Najliczniejszą grupę wśród badanych stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym – 41, z podstawowym – 38, ze średnim zawodowym – 20 osób, ze średnim ogólnokształcącym - 12, z wyższym magisterskim – 9, z pomaturalnym 5, zaś z wyższym niepełnym (licencjat) – 2 osoby. W badaniu brały udział 52 osoby czynne zawodowo, zaś w Powiatowym Urzędzie Pracy jest zarejestrowanych 14 ankietowanych. Spośród respondentów znalazło się między innymi: 42 pracowników ZPCH, 7 osób zatrudnionych na otwartym rynku pracy, przy czym zaledwie 13 ankietowanych uczestniczyło w szkoleniach zawodowych organizowanych przez PUP, a spośród badanych jedynie 53 osoby widzi dla siebie możliwość zatrudnienia na terenie powiatu nowodworskiego.

Pierwsze pytanie kwestionariusza ankiety dotyczyło kwestii dostępu do edukacji osób niepełnosprawnych. Dane z ankiet wykazały, iż 64 osoby spośród ankietowanych są zdania, że dostęp do edukacji nie jest równy, 35 że jest równy, zaś 33 nie miało zdania na ten temat. Kolejne dotyczyło opinii niepełnosprawnych na temat edukacji integracyjnej dzieci zapewnianej przez władze lokalne. Zdaniem 60 respondentów władze lokalne zapewniają tego typu edukację, 67 jest zdania, że nie zapewnia.

W kolejnym punkcie kwestionariusza prosiliśmy o ocenę opieki medycznej na terenie powiatu. Bardzo źle oceniło ją 15 respondentów, źle 20, średnio 73, dobrze 16, zaś bardzo dobrze tylko 3 osoby. Spośród badanych najliczniejszą grupę stanowią osoby korzystające z publicznej opieki medycznej - 105 osób. Następnie pytaliśmy o opinię niepełnosprawnych w kwestii zapewnienia przez władze lokalne realizacji zadań związanych z wykrywaniem, diagnozą i leczeniem chorób. Twierdząco odpowiedziało 20 osób, odmiennego zdania było 57 osób, zaś 53 osoby nie miały zdania na ten temat.

Następna część kwestionariusza dotyczyła kwestii transportu publicznego w opinii niepełnosprawnych. Pytaliśmy między innymi czy zdaniem respondentów transport publiczny na terenie powiatu jest dostosowany do potrzeb niepełnosprawnych. Na to pytanie uzyskaliśmy 10 odpowiedzi twierdzących, 93 przeczących . 30 osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi . Kolejno prosiliśmy o wskazanie czy ankietowani mają problem z dojazdem do miejsc użyteczności publicznej. Na podstawie zgromadzonych danych wynika , że z tego typu problemem boryka się 29 osób. Ponadto osoby te podały, iż najwięcej trudności sprawia im dojazd między innymi do: ośrodka zdrowia, szkoły, ośrodka pomocy społecznej oraz poczty. Z zebranych informacji wynika także, iż 84 osoby spośród badanych nie korzysta z ulg transportowych przysługujących niepełnosprawnym.

W dalszej części naszego badania prosiliśmy o udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych na terenie powiatu. Pytaliśmy między innymi o to, czy obiekty sportowe są dostępne dla niepełnosprawnych. Uzyskaliśmy 14 opinii pozytywnych, 72 negatywne oraz 44 wypowiedzi o treści „nie wiem”. Następnie z danych kwestionariusza wynika, iż jedynie 27 respondentów angażuje się w działalność sportową i korzysta z zajęć sportowych, zaś zdecydowana większość tj. 105 osób nie wykazuje aktywności w tej sferze życia społecznego.

Jedno z pytań zadanych ankietowanym dotyczyło także kwestii akceptacji niepełnosprawnych przez społeczeństwo. Na to pytanie 36 osób odpowiedziało, że doświadczyło objawów niechęci, zaś 95 osób stwierdziło, iż z tego typu niechęcią się nie spotkało. Ponadto według 95 badanych istnieje potrzeba utworzenia placówki zajmującej się dzienną opieką nad osobami niepełnosprawnymi.

Na podstawie zgromadzonych materiałów dowiedzieliśmy się również, że najwięcej ankietowanych korzysta ze wsparcia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – 49 osób, zaś najmniej z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej – 20.

Analiza zebranych wypowiedzi badanych pozwoliła także stwierdzić, że nieco ponad połowa ankietowanych jest świadoma swoich uprawnień wynikających z tytułu niepełnosprawności oraz form pomocy o jakie mogą się ubiegać. Głównym źródłem, z którego respondenci czerpią wiedzę jest telewizja, zaś najrzadziej korzystają z aktów prawnych. Spośród badanych osób 27 jest świadoma możliwości skorzystania z porad prawnych w PCPR, 19 z pomocy psychologa, 84 z możliwości dofinansowań ze środków PFRON oraz 47 z programów dofinansowań w oddziale PFRON. W ocenie 14 badanych dostęp do rehabilitacji na terenie powiatu jest wystarczający. Zdaniem 96 osób jest on ograniczony, zaś w opinii 20 jest on niemożliwy. Pośród badanych niepełnosprawnych najpopularniejszą formą rehabilitacji okazały się wyjazdy na turnusy. 68 osób odpowiedziało, iż z niej korzystało. Najmniej zaś osób korzysta zaś z rehabilitacji stacjonarnej na terenie powiatu.

W ostatnim punkcie kwestionariusza prosiliśmy respondentów o wskazanie co w życiu codziennym sprawia im największe problemy. Pośród udzielonych odpowiedzi należą: brak środków finansowych na życie i leki, trudności związane z komunikacją, opieką medyczną, bariery architektoniczne oraz problemy związane z zatrudnieniem.

3.5. Analiza SWOT

W trakcie spotkań Zespołu ds. opracowania powiatowego programu na rzecz osób niepełnosprawnych dokonano analizy mocnych i słabych stron występowania problemów osób niepełnosprawnych określając stan dotychczasowy w otoczeniu zewnętrznym i wewnętrznym oraz dotychczasowe sposoby rozwiązywania problemów. Określono mocne i słabe strony funkcjonowania organizacji pozarządowych na terenie powiatu. Dokonano oceny mocnych i słabych stron w wyrównywaniu szans życiowych osób niepełnosprawnych oraz poziom zaspakajania potrzeb osób niepełnosprawnych. Po dokonaniu przez Zespół oceny w poszczególnych elementach analizy SWOT uznano, że mocnymi stronami w dotychczasowym rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych są:

- współpraca instytucji na rzecz osób niepełnosprawnych działających w obszarze pomocy społecznej
- system udzielających pomocy i świadczeń instytucji na terenie powiatu
- działające placówki o charakterze pielęgnacyjno- opiekuńczym
- system informowania medialnego o problematyce dotyczącej osób niepełnosprawnych

- system szkolnictwa do poziomu szkoły zawodowej specjalnej w tym przedszkola integracyjne
- dobrze rozwinięta sieć placówek służby zdrowia

Słabymi stronami w dotychczasowym rozwiązywaniu problemów są:

- ograniczony dostęp do świadczeń przez osoby niepełnosprawne ze wsi i z małych miast
- niewystarczająca wielkość środków finansowych przeznaczanych na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych
- mała ilość miejsc i brak oddziałów w ośrodkach dla osób ze sprzężoną niepełnosprawnością i głęboko upośledzonych
- mała liczba lekarzy specjalistów
- rozwiązywanie problemu likwidacji barier architektonicznych w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych
- mała liczba wolontariuszy
- udzielanie pomocy prawnej niepełnosprawnym

Mocnymi stronami działających organizacji pozarządowych jest to że:

- organizacje te mają duże możliwości udzielania bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym
- mają niskie koszty działania
- osiągają większą efektywność działań
- istnieje silny związek pomiędzy potrzebami osób a celami organizacji
- wpływają na działalność samorządów lokalnych w sprawach dotyczących swoich członków

Słabymi stronami organizacji pozarządowych są:

- małe umiejętności w pozyskiwaniu środków z różnego rodzaju programów
- niska aktywność członków
- słaby przepływ informacji i wymiany doświadczeń pomiędzy organizacjami
- duża konkurencja w pozyskiwaniu środków od samorządów lokalnych i lokalnych sponsorów

Mocnymi stronami w wyrównywaniu szans życiowych są:

- postęp w medycynie i rehabilitacji
- istniejący system ulg dla zakładów pracy chronionej i udzielanie wsparcia firmom zatrudniającym osoby niepełnosprawne
- świadczenia socjalne dla osób niepełnosprawnych

Słabymi stronami w wyrównywaniu szans życiowych są:

- bariery architektoniczne w urzędach, instytucjach użyteczności publicznej
- ograniczone możliwości uzyskania pomocy socjalnej dla osób poniżej 16-tego roku życia
- ograniczony dostęp osób niepełnosprawnych do obiektów sportowych i instytucji kulturalnych

W poziomie zaspakajania potrzeb osób niepełnosprawnych za mocne strony Zespół uznał:

- prowadzenie zajęć terapeutycznych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
- zapewnienie kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych na wszystkich poziomach edukacji
- rozbudowany system ulg i zabezpieczeń społecznych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Slabymi stronami w poziomie zaspakajania potrzeb są:

- niesprawny system opieki zdrowotnej
- brak opieki stomatologicznej dla osób niepełnosprawnych
- brak środka transportu do przewożenia osób niepełnosprawnych na zabiegi rehabilitacyjne
- brak możliwości pozyskiwania mieszkań przystosowanych dla osób niepełnosprawnych oraz lokali na mieszkania chronione

Dokonując oceny analizy szans i zagrożeń w występowaniu problemów Zespół uznał jako szanse:

- rozwój specjalistycznych instytucji realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
- system ochrony miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych
- tworzenie programów edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych
- zmiany w świadomości społecznej i propagowanie w mediach problematyki dotyczącej osób niepełnosprawnych
- rozwój medycyny i postęp w leczeniu wielu chorób
- prowadzenie terapii i rehabilitacji w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych
- rozwój inicjatyw społeczności lokalnej adresowanej do środowisk osób niepełnosprawnych
- powstanie Warsztatów Terapii Zajęciowej
- powstawanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych
- przekazanie wielu zadań PFRON do powiatu wraz ze środkami finansowymi

Zagrożeniami w występowaniu problemów są:

- małe zaangażowanie osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym
- duże dysproporcje w finansowaniu ze środków PFRON rehabilitacji zawodowej i społecznej
- zmniejszanie przez Narodowy Fundusz Zdrowia środków na rehabilitację
- ograniczanie przez samorządy lokalne środków na kształcenie dzieci niepełnosprawnych
- tendencje do przesuwania rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych do systemu opieki społecznej

Szansami dla organizacji pozarządowych są:

- dobre regulacje prawne i pomoc udzielana organizacjom pozarządowym przez samorządy lokalne i państwo
- rozwijająca się współpraca organizacji pozarządowych i wymiana międzynarodowa
- dobry klimat społeczny dla organizacji pozarządowych

Zagrożeniami dla organizacji pozarządowych są:

- rosnąca apatia społeczna
- trudności w pozyskiwaniu sponsorów
- słaby dostęp lokalnych organizacji do informacji o zmianach w przepisach prawa
- traktowanie przez urzędników organizacji pozarządowych jako petentów a nie partnerów
- trudności w pisaniu programów i krótkie okresy działania wielu programów

W wyrównywaniu szans życiowych osób niepełnosprawnych szansami są:

- podnoszenie poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych
- poprawa bazy lokalowej dla potrzeb osób niepełnosprawnych
- zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do instytucji kultury i obiektów sportowych
- grupy wsparcia
- wczesna diagnoza i prowadzona rehabilitacja lecznicza oraz terapia
- rozwój techniki i technologii w zakresie medycyny i rehabilitacji
- decentralizacja środków finansowych PFRON i przejęcie wielu zadań przez powiat

Zagrożeniami w wyrównywaniu szans życiowych osób niepełnosprawnych są:

- bezrobocie
- likwidacja małych szkół i ograniczenie dostępu do placówek edukacyjnych
- wzrost kosztów edukacji i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
- możliwość likwidacji ZPCH i zmiany przepisów dotyczących zatrudniania osób niepełnosprawnych
- ekonomizacja wszystkich aspektów życia
- rezygnacja z zasad solidarności społecznej

W poziomie zaspakajania potrzeb osób niepełnosprawnych szansami są:

- rosnący rynek usług adresowanych do osób niepełnosprawnych
- integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem
- większa wrażliwość społeczna i większa
- zwiększone możliwości działania wolontariatu
- dostępność do usług na rzecz osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania lub w najbliższym otoczeniu

Zagrożeniami w poziomie zaspakajania potrzeb są:

- ubożenie osób niepełnosprawnych i ich najbliższych
- pogorszenie warunków mieszkaniowych
- deprecjacja społeczna osób niepełnosprawnych i ich rodzin
- brak wrażliwości społecznej na potrzeby osób niepełnosprawnych
- brak wrażliwości samorządów lokalnych na zaspakajanie podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych

Określona przez Zespół analiza określiła stan obecny sytuacji osób niepełnosprawnych na terenie powiatu nowodworskiego. Nie dokonując wartościowania zastanego stanu rzeczy Zespół uznał, iż zgodnie z przyjętym tokiem działania należy określić kierunki działań na okres najbliższych pięciu lat oraz w oparciu o zebrany w trakcie prac materiał ustalić priorytety działań.

Rozdział IV Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

4.1. Zintegrowanie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym poprzez:

- utworzenie banku informacji dla osób niepełnosprawnych. Przewiduje się tu publikacje informacyjne i edukacyjne, kampanie medialne, konferencje, seminaria, panele dyskusyjne, inicjatywy doradcze, pomoc finansową,
- uruchomienie cyklu szkoleń i wykładów dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, pracowników sfery pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych,
- utworzenie sieci punktów doradczo-informacyjnych na terenie całego powiatu,
- utworzenie punktu informacji internetowej przy PCPR,
- powołanie do życia centrum szkolenia integracyjnego zarówno dla osób sprawnych jak i niepełnosprawnych,
- utworzenie ośrodka z hipoterapią i dogoterapią,
- powołanie placówki interwencji kryzysowej dla osób niepełnosprawnych. W placówce takiej mogliby znajdować schronienie, pomoc i opiekę zarówno osoby niepełnosprawne z rodzin patologicznych jak również niepełnosprawni, których opiekunowie z różnych przyczyn, przez jakiś czas nie są w stanie tej opieki zapewnić,
- rozszerzenie warsztatów terapii zajęciowej w zależności od zapotrzebowania,

- udzielanie pomocy w dofinansowaniu do sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych oraz utworzenie wypożyczalni takiego sprzętu,
- propagowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- przełamywanie istniejących barier psychologicznych w społeczeństwie,
- walka z różnymi formami dyskryminacji osób niepełnosprawnych,
- informowanie o pozyskiwaniu środków przeznaczonych na rehabilitację zawodową i społeczną ze środków pomocowych Unii Europejskiej,
- likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- wieloprofilowe usprawnianie dzieci niepełnosprawnych.

4.2. Współdziałanie z sektorem pozarządowym poprzez:

- utworzenie banku informacji o organizacjach pozarządowych,
- opracowanie informatora dotyczącego zakresu działań tych organizacji pozarządowych oraz instytucji samorządowych działających i realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- organizowanie spotkań cyklicznych.

4.3. Realizowanie zadań programu na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych

- zdiagnozowanie gotowości pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- promocję osób niepełnosprawnych i walkę z dyskryminacją,
- rozszerzenie oferty poradnictwa zawodowego i psychologicznego w zakresie kształtowania u osób niepełnosprawnych aktywnych postaw na rynku pracy,
- pomoc w uzyskaniu, podnoszeniu lub zmianie kwalifikacji w kierunkach wynikających z potrzeb rynku pracy,
- udzielanie pomocy młodzieży niepełnosprawnej w wejściu na rynek pracy,
- promocję zatrudnienia przy wykorzystaniu możliwości przewidzianych przez przepisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- inspirowanie i wspieranie prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej,
- tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie potencjału zawodowego i możliwości uzyskania pracy przez osoby niepełnosprawne min. doradztwo, poradnictwo,
- szkolenia i warsztaty zarówno dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne jak również doradców, służb medycyny pracy, jednostek samorządu terytorialnego,
- rozwój usług w zakresie poszukiwania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- przeprowadzanie badań w obszarze rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych.

4.4. Dostosowanie ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez:

- dalszą modernizację ulic uwzględniającą odnowę nawierzchni chodników o parametrach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych.

4.5. Dostosowanie budynków użyteczności publicznej dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez:

- szereg przedsięwzięć mających na celu przystosowanie tych budynków dla osób z dysfunkcją narządu ruchu, głównie budynków oświatowych i służby zdrowia.

4.6. Propagowanie tworzenia i wspierania spółdzielni socjalnych, które mają na celu aktywizację zawodową i ułatwienie zaistnienia na rynku pracy bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych od alkoholu, zwalnianych z zakładów karnych, uchodźców i osób niepełnosprawnych.

4.7. Ograniczenie skutków niepełnosprawności.

- choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji każdej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową i miejsce zamieszkania. Dotknięcie niepełnosprawnością stanowi sytuację kryzysową, która wymaga odpowiedniego systemu interwencji stwarzającej osobie niepełnosprawnej oraz jej opiekunowi możliwość skorzystania z efektywnego systemu wsparcia.

4.8. Prowadzenie stałego monitoringu potrzeb osób niepełnosprawnych.

4.9. Realizacja innych działań i projektów wg. rozpoznanych potrzeb osób niepełnosprawnych.

ZAKOŃCZENIE

Powiatowy program na rzecz osób niepełnosprawnych jest dokumentem, który określa zarówno skalę niepełnosprawności jak i kierunki działań jakie powinny być podjęte w naszym powiecie aby zmniejszyć skalę utrudnień i barier jakie determinują udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Dużą rolę w realizacji programu powinny odegrać samorządy gminne, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz lokalne media. Przekazanie do powiatów wielu zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pozwoli na skuteczniejsze wykorzystanie środków oraz na rozwiązanie tych problemów osób niepełnosprawnych, które w ocenie lokalnego środowiska są najpilniejsze i najważniejsze. Środki na realizację zadań pozyskiwać będziemy z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ze środków Unii Europejskiej. Dużym wsparciem będą również same organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, które deklarują wsparcie finansowe i kadrowe.

W przygotowaniu niniejszego dokumentu pod kierunkiem dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim - Marka Rączki brały udział następujące

osoby: Adam Muzal, Agnieszka Daniszewska, Joanna Drwęcka